

Az irat elektronikus íratról készített másolat

2023 MARCH 27.

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti utca 35-45.

Fővárosi Törvényszék útján

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 73.	
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI ÜGYSZÁM: IV/00783-0/2023	
KÉRELEM / Gyűjtődoboz / Személyesen / E-mailen / Faxon	
2023 -03- 27	
Cím: _____	
Küldő: _____	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[Redacted]

[Redacted] ügyvédi meghatalmazással (P/1. sz. melléklet) igazolt – (hivatalos iratok átvételére is jogosult) jogi képviselőm, a **Karsai Dániel Ügyvédi Iroda** útján [Redacted]

[Redacted]

alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 0 7 8 3 - 0 / 2023		
Érkezett: 2023 ÁPR 13.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	☐ EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 9	Kezelőiroda: [Signature]

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-ában biztosított hatáskörében eljárva a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.523/2022/6. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy sértik az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését (közérdekű adatok megismeréséhez való jog) és XXVIII. cikk (1) bekezdését (tiszteséges eljáráshoz való jog), és az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg.

A kérelem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének VI. cikk (3) bekezdése (közérdekű adatok megismeréséhez való jog), XXVIII. Cikk (1) bekezdés, 39. cikk (2) bekezdés (közpénzekre vonatkozó adatok nyilvánossága) és az előbbi alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben az Alaptörvény 28. cikke (alkotmányos jogértelmezés követelményei).

A kérelem eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és 43. §-a,

amelyek alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja és megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést.

Az Indítványozó személyes érintettségét igazolja, hogy Indítványozó felperes volt az Ítéletábla ítéletével lezárt ügyben.

Az Ítéletábla ítéletét az Indítványozó jogi képviselője útján 2023. január 23. napján vette kézhez, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz határidőben kerül benyújtásra. A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés „*alapvető alkotmányjogi jelentőségű*” (Abtv. 29. §), ugyanis annak tárgya, hogy közérdekből nyilvános adatnak minősül-e igazgatási feladatot ellátó bírák személyi juttatásaira vonatkozó információk és azokat milyen feltételek teljesülése esetén kell kiadni, illetve az ebben a témában zajló perre a tisztességes eljáráshoz való jog körében milyen alkotmányos sztzenderdek vonatkoznak. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, hogy sérti-e a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, ha a bíróság szerint megtagadható a közérdekű adatigény teljesítése, az Infotv.-ben nem szabályozott további feltételek figyelembe vételével. Vizsgálandó ennek kapcsán különösen az, hogy sérti-e a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, ha ennek az alapjognak, illetve a személyes adatok védelméhez való jognak a konfliktusát a bíróság nem oldja fel [az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti módon csak a szükséges mértékű, s csak az elérni kívánt céllal arányos korlátozást engedve].

Az Abtv. 52. § (5) bekezdése alapján az Indítványozó nem járul hozzá az adatai közzétételéhez.

Tájékoztatom a t. Alkotmánybíróságot, hogy Indítványozó a rendelkezésére álló rendes jogorvoslatokat kimerítette, az ügyben nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás.

I. A tények

1. Indítványozó magánszemély, aki az emberi jogok védelmével és azon belül is a jogállamiság elvével foglalkozik.

2. Indítványozó 2021. szeptember 20. napján kelt és elektronikus úton küldött levelében (P/2.) intézett az OBH-hoz (a továbbiakban: Alperes), melyben kérte, hogy elektronikusan kereshető formában Alperes küldje el a részére az alábbi közérdekű adatokat: „a 2018., a 2019., 2020. évre, valamint 2021. év I-VIII. hónapokra vonatkozóan

1. az OBH elnökének, az OBH elnökbélyetteseinek, az OBH Elnöki Kabinet vezetőjének, az elnöki biztosoknak, valamint az OBH Szervezeti és Működési Szabályzatában (SZMSZ) nevesített, illetve az SZMSZ 4. mellékletében található OBH szervezeti ábrában szereplő osztály, illetve főosztály elnevezésű szervezeti egységek – ideértve a Magyar Igazságügyi Akadémiát is – vezetőinek (főosztályvezetők, főosztályvezető-bélyettesek, osztályvezetők, osztályvezető-bélyettesek), továbbá az OBH egyéb vezető állású dolgozóinak **kifizetett céljuttatás összege;**

2. az 1. pontban meghatározott személyeknek **kifizetett projektprémium összege;**

3. az 1. pontban meghatározott személyeknek a céljuttatáson és a projektprémiumon kívül **a havi rendszeres fizetésen felül kifizetett egyéb juttatások, így különösen a jutalom, a bónusz, a helyettesítési pénz, valamint a szabadságmegváltás összege;**

4. az 1. pontban meghatározott személyeknek kifizetett céljuttatás, illetve projektprémium esetében

a. a céljuttatás, illetve a projektprémium kifizetését lehetővé tevő valamennyi írásba foglalt megállapodás vagy szerződés, illetve az elnevezésétől függetlenül minden olyan irat, amiből megállapítható **a céljuttatás alapjául szolgáló cél, illetőleg a projektprémium alapjául szolgáló projekt;**

b. a céljuttatás alapjául szolgáló cél, illetőleg a projektprémium alapjául szolgáló projekt megvalósulását, vagy a céljuttatásban, illetve a projektprémiumban részesített személy által történt teljesítését igazoló valamennyi irat.

Az 1-3. pontokban kért adatokat az 1. pontban meghatározott személyeket egyenként megnevezve és olyan bontásban kérem kiadni, hogy megállapítható legyen az, hogy az 1. pontban meghatározott egyes személyek személy (név) szerint mekkora összegű céljuttatásban, projektprémiumban, illetve a havi rendszeres fizetésen felül kifizetett egyéb juttatásban részesültek a 2018., a 2019., 2020. évre, valamint 2021. év I-VIII. hónapokra vonatkozóan.”

3. Az Alperes 2021. október 1. napján kelt és ugyanazon a napon e-mailben megküldött válaszában (P/3. szám alatt csatolva) a Felperes adatigénylésének teljesítését megtagadta, és közölte,

hogy „Az adatigénylésben megjelölt adatok nem minősülnek az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontjában írt közérdekű adatnak, illetve – a bírák jogállásáról és javadalmasításáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 184. § (2) bekezdésére figyelemmel – az Infotv. 3. § 6. pontja és a 26. § (2) bekezdése szerinti közérdekből nyilvános adatnak. Ezért az adatigénylése teljesítését megtagadom”.

4. Az Indítványozó az adatok kiadásának megtagadása miatt pert indított Alperes ellen (P/4. szám alatt csatolva). A keresetlevélben Indítványozó hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.792/2017/11.számú ítéletére, melyben rögzítésre került, hogy a közfeladatot ellátó szervek „közfeladatainak ellátása során közreműködő személyekkel kapcsolatba hozható, közpénzből finanszírozott jövedelmükre vonatkozó ismeretek, amelyek az Infotv. 26. § (2) bekezdése folytán közérdekből nyilvános adatnak minősülnek, ennél fogva a közfeladatot ellátó szervnek lehetővé kell tennie a bárki általi megismerhetőségét”. Indítványozó kifejtette, hogy a perbeli adatok az Infotv. 26. § (2) bekezdése szerinti közérdekből nyilvános adatok közé tartoznak, ugyanis kapcsolódnak az Alperes tevékenységéhez, működéséhez, a közpénzek felhasználásához és tárgyuknál fogva érintik az Alperes működését – a megismerésük iránti igény az Infotv. 1.§-ában megfogalmazott célra irányul, ami a gazdálkodás, a közügyek, az állam működésének átláthatósága. Vagyis a Bjt. és az Infotv. együttes értelmezése szerint megállapítható, hogy valamennyi, Indítványozó által kért információ azért minősül közérdekből nyilvános adatnak, mivel ezen adat megismerésével a közfeladatot ellátó szerv működésével összefüggésben hozzájárul a közügyek – nevezetesen a közpénzek felhasználásának - átláthatóságához.

5. A Fővárosi Törvényszék helyt adott a keresetnek (P/5. szám alatt csatolva). Az Alperes fellebbezése nyomán a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú határozatot megváltoztatta és az Indítványozó keresetét elutasította. Az Ítéltábla ítéletét (P/6. szám alatt csatolva) az Indítványozó jogi képviselője 2023. január 23-án vette át. Az Ítéltábla indokolása a következő volt.

6. Az Ítéltábla abban egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy az Indítványozó keresete közpénz felhasználásával kapcsolatos adatigénylés és a kiadni kért adatok az érintett bírák és igazságügyi alkalmazottak személyes adatai is. Az Ítéltábla szerint viszont ezen adatok nem tartoznak a közérdekből nyilvános adatok körébe.

7. Az Ítéltábla szerint a közérdekű adatok nyilvánossága kapcsán az úgynevezett érdekösszemérést csak abban az esetben kell elvégezni, ha az igény teljesítésének megtagadása kapcsán törvény az adatkezelő mérlegelését teszi lehetővé. Az Ítéltábla az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése és az Infotv. 26. § (2) bekezdése alapján úgy vélte, hogy közérdekből nyilvános adat egy közfeladatot ellátó szerv - így az OBH feladat és hatáskörében eljáró személy neve -, valamint különösen a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, továbbá mindazon személyes

adata, melynek megismerhetőségét törvény előírja. Az Ítéltábla szerint tehát törvénynek kell egzakt szabályt tartalmazni arra vonatkozólag, hogy pontosan mely személyes adatok megismerhetők.

8. A jogerős ítélet leszögezi, hogy a kiadni kért adatok nem vitatottan az érintett bírók és igazságügyi alkalmazottak személyi nyilvántartásában szerepelnek. Erről a Bszi. és az Iasz. vonatkozó mellékleteire rendelkeznek. Mindezt ebben az érintett körben a rájuk vonatkozó különös szabályokat is figyelembe kell venni és amennyiben ezek ütköznek az általános szabályokkal, a *lex specialis derogat generali* elvet kell követni. A Bjt. szabályai tehát fölülírják a közfeladatot ellátó Alperes gazdálkodására vonatkozó adatok nyilvánosságának szabályát, mert a kiadni kért adatok a bírák és igazságügyi alkalmazottak személyi nyilvántartásában is szerepelnek. Ezért azok nem pusztán Alperes gazdálkodására vonatkozó, közérdekből nyilvános adatok, hanem olyan személyes adatok egyben, melyek megismerhetőségét az Ítéltábla szerint törvény kifejezetten tiltja.

9. Az Ítéltábla hangsúlyozta, hogy a bírák függetlenek. Ez a jog minden bírót megillet, akár ítélkezik, akár az alperesi szervezetbe beosztva végez igazgatási tevékenységet. Konkrét beosztástól függetlenül tehát minden bíróra vonatkoznak a bírák jogállásáról és javadalmazásáról, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvények.

10. Az Ítéltábla mindezek után a Bjt. 148. § (2) bekezdésének értelmezésébe fogott. Az Ítéltábla azt még észlelte, hogy ezen jogszabályhely a munkáltatói jogkör gyakorlójának megengedi, hogy a személyi nyilvántartásban szereplő adatok közül „közérdekből”, „ha azt törvény megengedi”, tájékoztatást adjon. Az Ítéltábla szerint az Alaptörvény 28. cikk értelmében ezt úgy kell érteni, hogy egzakt szabályra van szükség, mely egyértelműen meghatározza, hogy a bírói személyi nyilvántartásból kinek és milyen feltételek mellett adható ki adat. A Bjt. ugyanezen paragrafusának harmadik bekezdése kimerítő felsorolását tartalmazza ezen lehetőségeknek - legalább is az Ítéltábla szerint. Érdemes ezen a ponton felidézni, hogy a Bjt. 148.§ (3) bekezdése mikor teszi lehetővé a tárgybeli adatok kiadását: a) igazságügyi szerv részére, b) „törvényben meghatározott adatkörök tekintetében” illetményszámfejtés céljára, c) elektronikus aláírás biztosításához. Már első olvasatra is látszik, hogy az a) és c) pontok nem felelnek meg az Ítéltábla saját egzakttsági sztenderdjének, hanem további értelmezést igényelnek, pontosan ugyanúgy, mint az Infotv. Ítéltábla által alkalmazhatatlannak vélt szabálya.

11. A jogerős ítélet végezetül azzal zárja érvelését, hogy az Infotv. 26. § (2) bekezdése nem olyan megengedő rendelkezés, mely „egyéb” kategóriába beleférne, az alapján közérdekű adatot nem lehet kiadni. Összességében az Ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy aki adni kért adatokat a Bjt. 148. § (2)-(3) bekezdései alapján nem lehet kiadni. Azok ugyanis nem csak

általánosságban alperesi közfeladat ellátásával összefüggő személyes adatok, hanem olyan bírói és igazságügyi alkalmazotti személyes adatok, melyek „nyilvánosságát a Bjt. és az Iasz. kógens és egzakt szabályai kizárják.”

12. Az Ítéltábla az igazságügyi alkalmazottak személyes adataival kapcsolatban rámutatott arra, hogy azok kezelését az Iasz. 93. §-a értelmében az Alperes végzi. Az Ítéltábla mindezek után elemezte az Iasz. 94. §-át, mely szerint csak az érintett igazságügyi alkalmazott, valamint a vezetők és a központosított illetmény számfejtés végző szerv tekinthet bele a tárgybeli adatokba, egyébként más nyilvántartási rendszerrel történő összekapcsolási tilalom érvényesül. Ezen paragrafus értelmében az érintett hozzájárulásával a szolgálati jogviszonyból származó kötelezettségek teljesítése céljából lehet adatot továbbítani törvényben vagy az unió kötelező jogi aktusában meghatározott keretek között. Az Ítéltábla rámutatott, hogy az igazságügyi szerv megnevezése az érintett neve munkaköre, valamint elektronikus aláírás jogosultsága és típusa közérdekből nyilvános adat. Ezen kívül bármely más adat nem igazságügyi szerv részére csak személyazonosításra alkalmatlan módon adható ki. Ez alól egy kivétel van: az elektronikus aláírással kapcsolatos szolgáltatás biztosítása.

13. Az Ítéltábla szerint az Alperesnél dolgozó bírák és igazságügyi alkalmazottak igazgatási feladatok ellátását valósítják meg, de ez része a tág értelemben vett igazságszolgáltatásnak. Mindezt annak vizsgálata felesleges, hogy tényleges ítélkezési tevékenységet az Alpereshez kirendelt bírók folytatnak-e, közjogi státuszuk ugyanis nem változik igazgatási tevékenység végzése során sem. Bár az érintett személyek az Ítéltábla szerint is közfeladatot látnak el, a bírókra és igazságügyi alkalmazottakra vonatkozó törvény ezen személyek személyi nyilvántartásában szereplő adatai nyilvánosságát korlátozzák. Méghozzá az ezen törvényben az Ítéltábla szerint felsorolt adatokra. Mindezt az Ítéltábla jogi álláspontja az volt, hogy ezen ágazati törvények nem ütköznek az Infotv. szabályaival, „csupán törvényi garanciával védik” a személyi nyilvántartásokban szereplő adatokat. Emiatt azok akkor sem nyilvánosak, ha az Alperes közfeladatának ellátásával közpénzből történő gazdálkodásával állnak összefüggésben. Az Ítéltábla leszögezte, hogy a kereset elutasításának „ténybeli” indoka tehát éppen az, hogy a kiadni kért adatok a személyi nyilvántartásban is szerepelnek.

14. Az Ítéltábla nem tartotta relevánsnak az 3254/2018. (VII: 17.) AB határozatot (a továbbiakban: Abh2.), valamint két további rendes bírósági határozatot, ugyanis ezek az Ítéltábla szerint jelentősen eltér jelen ügytől. Az Ítéltábla álláspontja alátámasztására több rendes bírósági ítéletre hivatkozott, melyek egyébként legalább annyira eltérnek jelen ügytől, mint a Ítéltábla által alkalmazhatatlannak vélt határozatok. Az Ítéltábla külön hivatkozott egy kúriai döntésre, mely a bírói álláspályázatok kapcsán készült jegyzőkönyvek kiadását tagadta meg szintén a Bjt. 148. § (2)-

(3) bekezdésére való hivatkozással, mondván, hogy ez biztosítja, hogy ne sérüljön a bíró igazságszolgáltatási feladatainak ellátása során a függetlensége. Jelen ügyben ugyancsak igazgatási feladatok ellátásáról van szó, de ezek védelmét a törvény nem helyezi más megítélés alá, mint az ítélkező tevékenységet, így azonos szintű és tartom a jogvédelmet kell nekik biztosítani, mint az ítélkező bírásoknak. Az Ítéletábra érvelése ezen a ponton ér véget.

II. A bírói döntés alaptörvény-ellenességének okai

15. Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

I. cikk (3) bekezdés: Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

VI. cikk (3) bekezdés: Mindenkinck joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

XXVIII. cikk (1) bekezdés: Mindenkinck joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

28. cikk: A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

39. cikk (2) bekezdés: A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. a közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. a közpénzekre és a nemzeti vagyont vonatkozó adatok közérdekű adatok.

A közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelme – Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés

15. Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata

15. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alapján az egyik főszabály az, hogy mindenkinck joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez, vagyis minden közérdekű adat nyilvános. A közérdekű adatokat illetően a nyilvánosság-elv főszabálykénti érvényesüléséhez szükséges, hogy az arra köteles adatkezelő a közérdekű adatok megismerését – proaktív módon, illetve adatigénylés alapján – biztosítsa {21/2013. (VII. 19.) AB határozat (a továbbiakban: Abh1.), Indokolás [35]}; 2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [41]}.

16. Az Alkotmánybíróság a 8/2016. (IV. 6.) AB határozatban, majd a 3077/2017. (IV. 28.) AB határozatban vizsgálta, hogy az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerinti alapjog tárgya önmagában az Alaptörvény alapján meghatározható-e. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság

rámutatott az alábbiakra: „[a]z Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerint mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. A közérdekű adatok körét a törvény preambuluma szerint kifejezetten »az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény VI. cikke alapján« megalkotott, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontja határozza meg, általános jelleggel” {„ Indokolás [17]; Indokolás [28]}.

17. A 3077/2017. (IV. 28.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette: „Az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti adatokat (közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adat) illetően nem vitatott, hogy ezen adatok megismerésének biztosítása az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésébe foglalt alapjog érvényesülését szolgálja. **Épp ezért abban az esetben, amikor megállapítható, hogy a jogalkalmazó jogértelmezés útján leszűkíti az előbbi – az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti közérdekű, illetve közérdekből nyilvános – adatok körét, az Infotv.-ben nem szabályozott további feltételek figyelembe vételével, s ilyen módon indokolatlanul korlátozza az információszabadság érvényesülését, e jogértelmezés az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerinti alapjog sérelmére vezet” (Indokolás [30]).**

18.

19. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben releváns gyakorlatát a 4/2021. (I. 22.) AB határozat (A továbbiakban: Abh.) foglalja össze a legjobban az Indítványozó szerint. Az Alkotmánybíróság ebben a döntésében következő elvi tételeket szögezte le.

20. Az információszabadság többfunkciós: mind önálló alapjog, mind számos más jogosultság előfeltétele. Mindkét esetben elválaszthatatlanul kapcsolódik a demokratikus, vagyis a közéleti kérdéseket minél szélesebb társadalmi vita útján rendezni kívánó alkotmányos berendezkedéshez. Célját tekintve az Alkotmánybíróság szerint az információszabadság "mögött alapvetően két, egymással összefüggő indok áll: egyrészt a közhatalom működéséről való tájékozott véleményformálás feltételeinek a megteremtése, másrészt a demokratikus és hatékony működés külső kontrollja és ösztönzése. Az állam működéséről való tájékozott véleményformálás elengedhetetlen a hatalomgyakorlók tevékenységének megítéléséhez és számonkéréséhez, a közhatalmi döntéshozatalra, a közügyek intézésére gyakorolt állampolgári ellenőrzés és befolyás gyakorlásához, tágabb értelemben a közügyekhez kapcsolódó nyilvános, tényeken alapuló diskurzus kialakulásához. (...) Összefoglalóan mondható az, hogy (...) a közérdekű adatok megismerése alapfeltétele az állam demokratikus működésének.

21. Szükséges mindazonáltal kiemelni, hogy az államhatalom átláthatóságának garantálása csak az egyik célja az információszabadságnak. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésének

hatálybalépésével ez kiegészült, mivel immáron a közpénzek vonatkozásában a nyilvánosság előtti elszámolás, illetve az átláthatóság, és a közélet tisztaságának elvét is megköveteli. Az Alkotmánybíróság szerint "[a]z Alaptörvény [...] "A közpénzek" című fejezetében rögzíti a nemzeti vagyona, a közpénzekre kiterjedően az átlátható gazdálkodás követelményét [38. cikk (4) bekezdés, 39. cikk]. Kifejezetten rendelkezik arról is, hogy "[a] közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok", függetlenül attól, hogy ezeket ki vagy mely szervezet birtokolja [39. cikk (2) bekezdés]. Az Alaptörvény 39. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy a központi költségvetésből csak olyan szervezet részére nyújtható támogatás vagy teljesíthető szerződés alapján kifizetés, amelynek - egyéb mellett - a támogatás felhasználására irányuló tevékenysége átlátható.

22. Az alkotmányjogi dogmatika az információszabadságot mindig is a véleményszabadsággal együtt, pontosabban a véleménynyilvánítás szabadságának részeként kezelte. Eszerint a véleménynyilvánítás szabadsága tekinthető az ún. kommunikációs jogok "anyajogának", az információszabadság pedig a kommunikációs alapjogok egyik nevesített joga. A két jog kapcsolata magától értetődő: a tájékozott véleménynyilvánítás feltételezi a közérdekű információkhoz való hozzáférést, az információszabadság gyakran előkérdése és feltétele a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorolhatóságának [...], hiszen a kellő informáltság, a tények ismerete a szólásszabadság egyik feltétele. Ebben az értelmezési keretben ez a két alapjog biztosítja a közügyek megvitatásának szabadságát, együttesen teszik lehetővé az egyén részvételét a társadalmi és politikai folyamatokban. Összességében az információszabadság tehát a kommunikációs jogok jogegyüttesébe tartozik, s mint ilyen szoros kapcsolatban áll az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében garantált véleménynyilvánítás szabadságával, a X. cikk (1) bekezdésébe foglalt tudományos kutatás, tanulás, valamint a tanítás szabadságával, továbbá a B) cikk (1) bekezdése által védett demokrácia alkotmányos értékével.

23. Az információszabadság meghatározó és jellegadó rendezőelve a közérdekű adatok nyilvánossága. Eszerint minden közérdekű adat nyilvános, vagyis egy demokratikus társadalomban [...] a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni. A nyilvánosság elvének három dimenzióban kell érvényesülnie. Egyrészt kérdés, hogy az pontosan mire vonatkozik (mi az információszabadság tárgya); az kit és miként terhel (ki az információszabadság kötelezettje); harmadrészt pedig megválaszolendő, hogy a nyilvánosság elvét szem előtt tartva az információszabadság hogyan és mennyiben korlátozható.

24. Először is: az információszabadság tárgyát elsősorban "a közérdekű adatok képezik. A fogalmat az Alaptörvény nem határozza meg teljeskörűen. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése a közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok vonatkozásában rögzíti egyedül

kifejezetten, hogy azok közérdekű adatok. Az alapjog fentiekben kifejtett céljára figyelemmel nyilvánvaló ugyanakkor, hogy a közérdekű adatok köre nem korlátozódik az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerinti adatokra. Közérdekű adatnak minősül alapvetően az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szervek és személyek kezelésében lévő, tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett információ és ismeret. Az Alkotmánybíróság úgy foglalt állást, hogy a közérdekű adatok körét a törvény preambuluma szerint kifejezetten az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény VI. cikke alapján megalkotott, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény [...] 3. § 5. pontja határozza meg, általános jelleggel. (...)

25. Az információszabadság mindazonáltal nem csak az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésében, illetve az Info tv. 3. § 5. pontjában meghatározott közérdekű - vagyis jellemzően a közhatalmi tevékenységekhez, illetve a közvagyon kezeléséhez szorosan kapcsolódó - adatok körét fogja át. Az Info tv. 3. § 6. pontja ugyanis kimondja, hogy közérdekből nyilvános adat a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli. Az Infotv. egyéb törvények mellett maga is meghatározza a közérdekből nyilvános adatok szélesebb körét [lásd: Infotv. 26. § (2) és (3) bekezdése; 27. § (3)-(3a) bekezdése]. A közérdekből nyilvános adatok a megismerhetőség, illetve az attól való elzárás vonatkozásában osztják a közérdekű adatok jogi státuszát [lásd: Info tv. 1. és 2. §-ai; 26. § (1) bekezdése; 27. § (1) és (2) bekezdése és 28. § (1) bekezdése]. Végül fontos kiemelni: annak megítélése, hogy egy adat közérdekűnek vagy közérdekből nyilvánosnak minősül-e, jogalkalmazói - végső soron a rendes bíróság hatáskörébe tartozó - kérdés, amely szűk körben esik alkotmányossági kontroll alá. (...)

26. A kötelezetti oldal az információszabadságot proaktív módon, illetve a jogosult kérelme alapján köteles garantálni. A tájékoztatás módjának részleteit az Info tv. határozza meg [26. § (1) és (2) bekezdés, 27. § (3a) bekezdés; illetve 28-31. §-ai]. Vagyis az adatigénylés - a proaktív közzététel elmaradása esetén - és annak végső soron bírói úton történő kikényszeríthetősége az információszabadság garanciája, amelynek hiányában az kiüresedne.

27. Habár az információszabadság - a demokratikus, az alapjogok széles körét garantáló pluralista jogállam fenntartása szempontjából - kiemelt fontosságú, nem abszolút, vagyis nem korlátozhatatlan alapjog. Ahogy arra az Alkotmánybíróság rámutatott, a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog [...] más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával törvényben korlátozható [I. cikk (3) bekezdés]. Az információszabadság mint egy konkretizált kommunikációs alapjog, osztja a

véleményszabadság korlátozhatóságára vonatkozó alkotmányossági mércét. (...) Más szavakkal: az információszabadság legalább olyan szintű alkotmányos védelmet élvez, mint anyajoga, a véleménynyilvánítás szabadsága.

28. A nyilvánosság elvéhez képest a közérdekű adatok elzárása kivétel, azt csak kényszerítő esetekben lehet elfogadni, illetve a korlátozást elrendelő törvényt megszorítóan kell értelmezni. A korlátozás formailag csak törvényben, tartalmilag pedig csak a lehető legszűkebb körben, az elérni kívánt céllal arányosan tekinthető legitimnek. Az utóbbi, tartalmi követelmény érvényesülésére hivatottak az Info tv.-nek azok a szabályai, amelyek megkövetelik, hogy az adatkezelő felhatalmazása esetén mérlegelje a kért adat kiadásához vagy annak megtagadásához fűződő közérdek fontosságát [Info tv. 27. § (5) bekezdés, 30. § (5) bekezdés]. Ezt a mérlegelést az Alkotmánybírósági gyakorlat "közérdek-teszt"-nek nevezi, ami kiemelt jelentőséggel bír az információszabadság korlátozása során. Ezért is fontos az a szűkítés, amely szerint ha a közérdekű adat megismerése megakadályozható egy nyilvánosság-korlátozási okra való formális hivatkozással úgy, hogy a korlátozás tartalmi indoklásának tényleges fennállása kétségtelen módon nem bizonyított, akkor ez a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog alaptalan, s így szükségtelen korlátozásának minősül. Ennek fényében a nyilvánosságkorlátozás csak akkor legitim, ha az érintett adatok kiadása reálisan az alkotmányosan elismerhető cél sérelmét jelentheti.

29. Az Alkotmánybírósági gyakorlat az adatigénylési eljárás szabályait az alapjog garanciájának tekinti, amely nélkül az értelmét vesztené. Vagyis a kellő szigorúsággal - időlegesen - elfogadható nyilvánosságkorlátozás csak megfelelő adatkezelői eljárással, az adatkezelőt terhelő bizonyítási teher érvényesítésével, valamint az adatkezelőnek az adatkérést megtagadó döntése ellen kezdeményezhető - a jogalapra és az indoklásra is kiterjedő - tartalmi bírósági felülvizsgálat garantálása mellett lehetséges. (...)

30. Az előzőek ismertetése azért szükséges, mert érzékeltetik, hogy a magyar alkotmányjogi dogmatika adat- és jogalkalmazás központú. Éppen ezért jelenik meg hangsúlyosan az az elv, amely szerint az adatkezelő szabad belátásra bízott, diszkrecionális nyilvánosságkorlátozás ab ovo alaptörvény-ellenes. Ez már csak abból, a fentebb kifejtett elvből is következik, hogy az információszabadság korlátozása nem lehetséges formai alapokon, vagyis bizonyítani kell, hogy a kért adat nyilvánossága - ténylegesen - sértené az alkotmányosan elismerhető korlátozási kategóriákat. Ezt pedig sehogy máshogy, csakis mint jogalkalmazás útján, egyedi esetekben lehet megállapítani. **Összességében tehát kijelenthető: az információszabadság korlátozása sohasem automatikusan, törvény erejénél fogva áll be: az mindig az adatkezelő döntésének közbejöttét igényli. Törvény által közvetlenül adatot elzárni tehát alkotmányosan nem lehetséges.**

31. Végezetül pedig még egy garanciális szempont: a korlátozás tartalmi igazoltságának a konkrét adat - és nem pedig az azt tároló eszköz (irat) - tekintetében kell fennállnia. Teljes dokumentum nem zárható el csak azért, mert abban olyan adat szerepel, amely vonatkozásában a nyilvánosságkorlátozás szükségessége fennáll. Az úgynevezett iratelv formai és automatikus alkalmazása tehát tiltott. Az adatelvnek elsősorban a jogalkalmazás során kell érvényesülnie, ugyanakkor - figyelemmel az Info tv. 27. § (2) bekezdésére - az információs szabadság legitim korlátozására felhatalmazást adó törvény is csak adatok, nem pedig teljes dokumentumok zárttságának megállapítására adhat engedélyt. (*Abh. 35-49. pontok, belső hivatkozások elbágyva.*)

32. Az Alkotmánybíróság arra az esetre, ha a kiadni kért közérdekből nyilvános adatok egy személyes adatok is, a következő alkotmányos elveket dolgozta ki. (...) Ha az adatigény tárgyát képező személyes adatok közérdekből nyilvános adatoknak minősülnek [vagy az érintett a személyes adatai nyilvánosságra hozatalához hozzájárul; lásd az Infotv. 5. § (1) bekezdését], akkor **főszabállyá az ilyen adatok kapcsán a nyilvánosság válik, s az adatszolgáltatás a személyes adatok védelméhez való jog alapján így már alapvetően nem tagadható meg.** A korlátozás, azaz a "megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait" - az Infotv. 31. § (2) bekezdése értelmében - mindig "az adatkezelőnek kell bizonyítania". Amennyiben tehát az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az adatszolgáltatás-megtagadás okaként a személyes adatok védelméhez való jogra hivatkozik, köteles bizonyítani, hogy e jog valóban indokoltá teszi az adatigény teljesítésének megtagadását. Az Infotv. 31. §-a szerint indított, az alapjogi jogérvényesítés szempontjából garanciális jelentőségű bírósági felülvizsgálatban pedig a bíróság - az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése és I. cikk (3) bekezdése alapján - köteles a korlátozás, azaz az adatszolgáltatás-megtagadás jogcímét, illetve tartalmi indokoltságát felülvizsgálni. A személyes adatok (személyes adatok) megismerésére irányuló adatigény teljesítésének megtagadása miatt **eljáró bíróság ezért - arra vonatkozó felperesi kérelem esetén - vizsgálni köteles, hogy az adatigény közérdekből nyilvános adatok megismerésére irányult-e, s a kért információ megismerésének a személyes adatok védelméhez való jog egyáltalán indokolt akadályát képezhette-e.** Ez a közérdekű adatok megismeréséhez való jogból fakadó követelmény, aminek a bírósági eljárásban alkalmazott jogszabály (Infotv. 31. §-a) alkalmazásának meg kell felelnie (Abh2., 38. pont).

33. Végezetül az Alkotmánybíróság a bírósági döntések felülvizsgálata kapcsán lefolytatott eljárásának alkotmányos kereteit a következőképpen rögzítette. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, illetve az Abtv. 27. §-a értelmében alkotmányjogi panasz alapján a támadott bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja. Az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálatát az Alaptörvény 28. cikkére figyelemmel végzi

el. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alkotmánybíróság már többször rámutatott arra, hogy az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz (17/2016. (X. 20.) AB határozat, 25. pont).

- *A fenti elvek alkalmazás a jelen ügyre*

34. Előjáróban az Indítványozó leszögezi, hogy a következőkben előadott érvelése, bár a megtámadott bírósági határozat érdemi kritikáját tartalmazza, nem tekinthető a negyedfokú jogorvoslat tilalmába ütköző kérelemnek. Az indítvány csak és annyiban támadja a bíróság ítéletét és indokolását, amennyiben az az Alaptörvénnyel ellentétes, érvelése kizárólag alkotmányos kontextusú. Pusztán szakjogi érvelésnek tekinteni ezért beadványt nyíltan ellentétes lenne annak nyelvtani értelmével és tartalmával.

35. Ahogy a fentiekben részletesen bemutatásra került, a tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a közérdekből nyilvános adatok kiadásának megtagadása nem lehet automatizmus. Törvény erejénél fogva közvetlenül közérdekből nyilvános adat kiadása nem tagadható meg. Az eljáró bíróságnak minden esetben érdemben és tartalmilag kell vizsgálnia, hogy a versengő érdek - jelen esetben a személyes adatok védelméhez való jog -, vagy az adat nyilvánosságához fűződő jog erősebb-e.

36. Az Ítélet tábla döntése a fenti egyértelmű alkotmányos teszten már az indokolás első bekezdésében véglegesen elvérzik. Az ítélet 38. pontja ugyanis azt mondja ki, hogy érdekösszemérésre csak abban az esetben kerülhet sor, ha az igény teljesítésének megtagadása tekintetében törvény az adatkezelő mértéglelését teszi lehetővé. Ez a jogi álláspont tökéletes ellentétben áll az Alkotmánybíróság gyakorlatával. Minthogy ez a megfontolás az Ítélet tábla érvelésének alapja és kiindulópontja, bármi, ami ebből a talajból csírázik ki, szintén csak a Alaptörvény-ellenes érvelés lehet. Amely egyértelműen így is van, hiszen az Ítélet tábla ezek után nem tett mást, mint az ágazati jogszabályokat értelmezve megpróbálta kimutatni azt, hogy miért törvényben kizárt az ügy tárgyát képező adatok kiadása.

37. Az Ítélet tábla a leghalványabb kísérletet sem tett a versengő érdekek összemérésére, hiszen ezen kötelezettségét nyíltan tagadta. Az Indítványozó érvelése meg is állhatna itt ezen okból és nagyon nagy a kísértés, hogy meg is tegye. Minden további fejtegetés ugyanis kimondva-kimondatlanul azt feltételezná, hogy az Alkotmánybíróság maga sem követné az önmaga által

kidolgozott alapelveit. Ez nyilvánvalóan nincsen így, de az Indítványozó a teljesség kedvéért előadja a következőket.

38. Az Alaptörvény 28. cikke értelmében a bíróságok a jogszabályok szövegét elsősorban az alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy azok a józan észnek és a közjónak megfelelő erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Az Alkotmánybíróság fentebb ismertetett gyakorlata értelmében a közérdekű adatok nyilvánosságát korlátozó jogszabályokat megszorítóan kell értelmezni. Másképpen fogalmazva, a közérdekű adatok nyilvánosságának a lehető legtágabb teret kell biztosítani.

39. Ezen Alkotmánybírósági gyakorlat fényében teljességgel érthetetlen, hogy az Ítéltábla miért tekintette a bírák és igazságügyi alkalmazottak státuszát rendező jogszabályokat olyan speciális szabálynak, mely lerontja az Infotv. az Ítéltábla által sem vitatottan a tárgybeli adatok kiadását elrendelő rendelkezéseit, minthogy azok Alperes közfeladatának ellátásával kapcsolatos, tehát közérdekből nyilvános adatok. Ez a jogértelmezés ugyanis nyilvánvalóan szűkebb, mintha a jogállási törvényekhez képest tekinteni a jogalkalmazó speciális jogszabálynak az Infotv.-t. Feltéve, de nem megengedve, hogy a *lex specialis derogat legi generali* elve egyáltalán alkalmazható, az Ítéltábla semmi okát nem adja annak, hogy a bírák és az igazságügyi alkalmazottak státuszát általánosságban rendező jogszabály miért nem a bírák és az igazságügyi alkalmazottak státuszát *lex generali-ként* rendező jogszabály. Melyhez képest az érintetti körrel kapcsolatos közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférés egy speciális jogkérdés, melyet egy *lex specialis*, az Infotv. szabályoz, melynek vonatkozó rendelkezései felülírják az ágazati jogállási törvényeket. Ez az álláspont ha másból nem, abból a már előbb idézett Alkotmánybírósági gyakorlatból következik, hogy a közérdekű adatok nyilvánossága a lehető legnagyobb szabadságot kell élvezze. Az Ítéltábla által választott versengő értelmezés ezt az alkotmányos értelemben vett legnagyobb szabadságot nem biztosítja. Az Indítványozó érvelése ezért ezen a ponton is megállhatna.

40. A már említett teljesség kedvéért fogadjuk el, hogy az Ítéltábla érvelése helyes volt a kógens jog kiválasztása tekintetében. Az Ítéltábla azonban sajnálatosan ezen kiválasztott törvényt, a Bszi-t és az Iasz-t. sem értelmezte helyesen. Ez a téves jogértelmezés egyben súlyosan alaptörvény-ellenes interpretáció is, a következő indokok alapján.

41. Az Ítéltábla a témát indító, a bírói függetlenséggel kapcsolatos fejtegetéseivel bővebben nem foglalkozik az Indítványozó. Ennek oka, hogy különösebb vita nincs a felek között abban, hogy a bírókat és bírói szervezeteket minden esetben megilleti a bírói függetlenség. Ez egy alkotmányos jogállam egyik legfontosabb fundamentuma. Azt azért hangsúlyozza az Indítványozó, hogy a bírói függetlenséghez nem, vagy nem elsősorban a bírónak van joga. Függetlennek lenni a

bíróságok alkotmányos kötelezettsége, melyhez nekünk, jogkereső állampolgároknak van jogunk. Jelen ügy alkotmányos jelentőségét többek között ez is adja. Indítványozó adatigénylésre ugyanis pontosan olyan adatokra irányult, melyek megismerése az Alperesnek dolgozó bírák és igazságügyi alkalmazottak függetlenségének megítélését tovább cizellálhatta volna. Hangsúlyozandó, hogy ebben a szubsztantív kérdésben a tisztelt Alkotmánybíróságnak jelen alkotmányjogi panasz elbírálásakor nem kell állást foglalnia. A kiadni kért információk hiányában ezt az Indítványozó sem teszi, nem teheti. Annyi bizonyos, hogy az adatok megtagadása a bírói függetlenség tiszta, kék egére pár fátyolfelhőt sajnos odavarázsol.

42. A Bjt. 148. §-ának ítéletáblai értelmezése - bírói függetlenség ide vagy oda - súlyosan alaptörvénysértő. Az Ítéletábla az Iasz. vonatkozó szabályait teljességgel analóg módon interpretálta a Bjt.-vel. Ezért az azzal kapcsolatos alkotmányos aggályok is azonosak, azokat az Indítványozó nem mutatja be külön, hanem kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy ebben a tekintetben is vegye figyelembe az Indítványozó következőkben kifejtendő érveit. Amennyiben a tisztelt Alkotmánybíróság úgy gondolná, hogy az előző mondatban foglaltak ellenére az Indítványozó az Iasz. tekintetében nem nyújtott be megfelelő indokolást, úgy hiánypótlás keretében az Indítványozó természetesen szívesen megismétli érvelését ebben a tekintetben is. Annyi bizonyos, hogy megalapozatlanság okán az alkotmányjogi panaszt ezen aspektusában sem lehet el- vagy visszautasítani.

43. A Bjt. 148. § (1) bekezdése, ahogyan azt még az Ítéletábla is helyesen megállapítja, rögzíti, hogy a bírák és az igazságügyi alkalmazottak személyi nyilvántartásába csak az érintettek tekinthetnek be. A második bekezdést viszont már teljesen félreérti az Ítéletábla, amikor úgy véli, hogy közérdekből és csak akkor lehet törvényi megengedő rendelkezés alapján egyéb személyes adatot kiadni, ha ez a rendelkezés annyira egzakt megfogalmazású és tartalmú, mely egyértelműen meghatározza, milyen adatokat és milyen feltételekkel lehet kiadni.

44. Kiindulásként rögzíteni kell, hogy a megfelelően egzakt megfogalmazás és tartalom maga is egy tág definíció, mely további bírói jogértelmezést igényelhet. Az Ítéletábla ezen elvárása tehát akár önellentmondásosnak is minősülhet. Természetesen jogértelmezési közhely, hogy a jog nem képes a maga véges számú szabályával az összes, végtelen számú életviszonyt kimerítően szabályozni, ezért bírói jogértelmezésnek mindig helye lehet. Ennek az evidenciának a feloldása viszont nem az Ítéletábla által leírt valójában tartalom nélküli jogi közhely kimondása. Hanem annak -a szintén evidens -jogértelmezési szabálynak akár külön ki nyilvánítás nélküli alkalmazása, hogy a bírói jogértelmezés korlátjának minimuma az adott jogszabály nyelvtani értelme. A helyes jogértelmezést a rendszertani-logikai értelmezés segítségével lehet elérni, melyet az ügy kontextusa,

a releváns bírósági gyakorlat és végül, de nem utolsósorban az Alaptörvénynek való megfelelés véglegesít.

45. Az előző pontban kifejtettek alapján semmilyen védhető indokot nem ad az Ítéletábla arra, hogy a Bjt. 148. § (2) bekezdésének megfelelő egzaktuságú eseteket miért csak és kizárólag ugyanezen paragrafus (3) bekezdése tartalmazza. Ez az interpretáció csak a logikai-rendszertani értelmezés olyan fokú megszegésével érhető el, mely már a józan ésszel is ellentétes, pedig azt az Alaptörvény 28. cikke értelmében mindig alkalmazni kellene. Ez az álláspont nagyon egyszerűen alátámasztható. A Bjt. 148. § (2) bekezdése maga is kivételt fogalmaz meg az (1) bekezdésben foglalt általános személyes adat megismerési tilalom alól. Amennyiben ezen kivételek tartalmát csak és kizárólagosan a (3) bekezdés definiálná, úgy valójában a (2) bekezdés nem is szerepelne a jogszabályban, hiszen az ebben a részében teljesen felesleges lenne. Az Ítéletábla értelmezése önmaga egzaktusági tesztjén sem megy át, hiszen az igazságügyi szervek és az illetenényszámfejtést végző szervek nem túlzottan egyértelmű fogalmak. Legalábbis további bírói jogértelmezést igényelnek/hetnek, ami az Ítéletábla álláspontja szerint valószínűleg nem elfogadható.

46. Az Ítéletábla semmilyen indokát nem adja és az előző pontban kifejtettek alapján különlegesen ellentmondásos, hogy az Infotv. 26. §(2) bekezdésében definiált, közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adat miért nem megfelelő „megengedő rendelkezés” a tárgybeli közérdekű adatok kiadására. De még ha fel is tesszük, hogy az Ítéletábla ezen álláspontja esetlegesen legalább nyelvtani és logikai-rendszertani értelemben elfogadható, alkotmányosan bizonyosan nem az. Ennek oka egyszerű és világos: ebben a körben teljesen kiüresíti a közérdekű adatok nyilvánosságát bármiféle elfogadható indok nélkül. Míg az az értelmezés, hogy a Bjt. 148. § (2) bekezdését az Infotv. 26. § (2) bekezdésével együtt és arra tekintettel kell alkalmazni, melynek eredménye mindenfajta jogszabályi kollízió nélkül a kiadni kért közérdekű adatok kiadása, teljes mértékben összhangban van az alkotmánykonform bírói jogalkalmazás követelményével. Az ugyanis biztosítja az Alkotmánybíróság gyakorlatából fakadó, a közérdekű adatok lehető legnagyobb hozzáféréseinek lehetőségét.

47. A tisztelt Alkotmánybíróság ennek kimondásától akkor sem menekedhet, ha esetleg úgy gondolná, hogy az érintettek személyes adatainak védelme indokolja a közérdekű adatok kiadásának megtagadását. Ennek nagyon egyszerű oka van: ezzel a kérdéssel a jogerős ítélet nem foglalkozott. Az alkotmányosan kötelező érdekösszemérést nem végezte el. Így ebben a kérdésben elsőként a tisztelt Alkotmánybíróság sem dönthet, ez a rendes bíróságok hatáskörének elvonása lenne. Ebből nem következik, hogy a bírói döntés alkotmányosságáról ne lehetne dönten. De annak témaköre csak és kizárólag az érdekösszemérést elmulasztó és automatikus törvényi korlátot felállító

ítélőtáblai jogértelmezés alkotmányossága - természetesen a közérdekű adatok nyilvánosságához való jog „érdemi” tartalmának szűrőjén keresztül.

48. Az Ítélőtábla végkövetkeztetése, hogy a Bjt. előbbiekben részletesen elemzett szabályai azért tiltják a kiadni kért közérdekből nyilvános adatok kiadását, mert azok nem pusztán közfeladat ellátásával összefüggő információk, hanem olyan bírói és igazságügyi alkalmazotti személyes adatok melyek nyilvánosságát a Bjt. és az Iasz. kógens és egzakt szabályai kizárják. Ez a végkövetkeztetés már csak azért is alkotmányellenes, mert valójában teljesen értelmetlen mondat. Hiszen nem állít mást, minthogy azért nem lehet kiadni az adatokat, mert az tilos. Egy bíróság jogi álláspontját tartalom nélküli mondatokkal alkotmányosan nem támaszthatja alá. Az Ítélőtábla „következtetése” a fentiekben részletesen bemutatottak alapján egyébként is téves, az ágazati jogállási törvények nem zárják ki a bírák és igazságügyi alkalmazottak közfeladatuk ellátásával kapcsolatos személyes adatai megismerését. Különösen nem azt, hogy megtudjuk, mikor, kitől, mennyi jutalmat kaptak a fizetésükön felül – közpénzből.

49. Az Ítélőtábla számos rendes bírósági határozatot nem tartott relevánsnak, illetőleg néhányat viszont álláspontját alátámasztónak vélt. Minthogy ezek az ítéletek csak a szakjogági értelmezés keretein belül maradnak, a támadott ítélet alkotmányosságának a megítéléséhez se pro, se kontra nem szükségesek. Másképpen szólva: irrelevánsak. Az Ítélőtábla által a tényállás nagyfokú eltérése okán szintén alkalmazhatatlannak vélt Abh2. kapcsán ugyancsak nem szükséges hosszas Indítványozói érvelés. Az említett Alkotmánybírósági döntés közérdekből nyilvános személyes adatok hozzáférhetőségéről szólt, akárcsak jelen ügy. Természetesen más volt a kiadni kért adatok köre. Ettől még a két ügy analóg és az Abh2.-ben kidolgozott Alkotmánybírósági gyakorlat alkalmazandó jelen problémáira is, az Indítványozó éppen ezért idézte is az Alkotmánybírósági gyakorlat bemutatása során.

50. Mindezen indokok alapján az Indítványozó kéri, hogy a tisztelet Alkotmánybíróság állapítsa meg hogy az Ítélőtábla jogerős ítélete sérti az Alaptörvény VI. Cikk (3) bekezdésében foglalt közérdekű adatok megismeréséhez való jogát.

Tisztességes eljáráshoz való jog – Alaptörvény XXVIII. Cikk

Az Alkotmánybíróság gyakorlata

51. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének értelmezésével nevesíthetők a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő ún. részjogosítványok. Ezek különösen: a bírósághoz fordulás

joga, a tárgyalás igazságossága (ami nem garantálja a döntés igazságosságát), a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság kivánalma, továbbá az ésszerű időn belüli elbírálás.” {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}

52. Az Alkotmánybíróság az eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot az eljárás egészének minőségében ragadta meg. Az Alkotmánybíróság a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában megállapította, hogy „a *fair trial* olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás «méltánytalan» vagy «igazságtalan», avagy «nem tisztességes»” [ABH 1998, 95.] {megerősítette a 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [17]; illetve a 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [16]}.

53. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte az Alkotmánybíróság: elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve {vö. 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [18]; illetve 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [17]}.

54. Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményeként állapította meg a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást, hogy „a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {lásd 7/2013. (III. 1.) AB határozat Indokolás [34], illetve 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}.

55. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése magában foglalja a bírósághoz fordulás jogát {36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]} mely nem egyszerűen azt jelenti, hogy valaki kérelemmel fordulhat a bírósághoz és ezzel megindíthatja a bírósági eljárást, ha valamely joga vagy kötelezettsége vitássá válik, hanem hogy a jogvitát a bíróság érdemben bírálja el és arról érdemben, végrehajtható határozatával, végérvényesen dönt {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [78]; 22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [16]}.

56. A bírósághoz fordulás joga egy hatékony és valós jogosultságot jelent [hasonlóan az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatához: *Bellet kontra Franciaország* (23805/94) 1995. december 4., 38. bekezdés; *Kreuz kontra Lengyelország* (28249/95) 2001. június 19., 52–57. bekezdés]. Az alkalmazott jogszabályok pedig nem vezethetnek arra, hogy a felet megakadályozzák abban, hogy egy rendelkezésre álló hatékony jogvédelmi eszközt igénybe vegyen. [Miragall Escolano és társai

kontra Spanyolország (38366/97, 38688/97, 40777/98, 40843/98, 41015/98, 41400/98, 41446/98, 41484/98, 41487/98 és 41509/98) 2000. január 25., 36. bekezdés] A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül”. {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; hasonlóan: 36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [69]; 8/2011. (II. 18.) AB határozat, ABH 2011, 49, 80–81.}

- *Fenti elvek alkalmazása jelen ügyre*

57. Jelen eljárásban a tisztességes eljárás követelményének megsértése azáltal valósult meg, hogy az Ítéltábla teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a kereseti kérelem 4. pontját és olyan dokumentumok megismerésének jogát korlátozta teljes egészében, amelyek esetében tartalmi vizsgálat lefolytatása alapján az adatelvet érvényesítve kellett volna eljárnia. A kereseti kérelem 4. pontja a kifizetett céljuttatás, illetve projektprémium esetében a kifizetését lehetővé tévő valamennyi írásba foglalt megállapodást vagy szerződést, illetve az elnevezésétől függetlenül minden olyan iratot, amiből megállapítható a céljuttatás alapjául szolgáló cél, illetőleg a projektprémium alapjául szolgáló projekt teljesítését igazoló valamennyi irat megküldését kérte. Ezek az iratok teljes egészükben nem zárhatóak el a nyilvánosság elől.

58. Az Alkotmánybíróság gyakorlata teljesen következetes a tekintetben, hogy dokumentum egésze, tartalmától függetlenül – tehát vizsgálat nélkül, vagy egyetlen adat miatt – nem zárható ki a megismerés köréből, vagyis az irat elv nem írhatja felül az Infotv. 30. § (1) bekezdésében megfogalmazott adatelvet. Alaptörvény-ellenességet eredményez, ha a bíró a kért dokumentumokban szereplő adatok tartalmát egyáltalán nem ismeri, azok milyenségéről „távrolól”, feltételezés alapján dönt, állapította meg az Alkotmánybíróság 3190/2019. (VII. 16.) AB határozatában ([35] bekezdés) Jelen ügyben a másodfokú bíróság is így hozott döntést, a kért dokumentumok tartalmának vizsgálata nélkül a kereseti kérelem 4. pontja tekintetében. A hozott jogerős ítéletből egyáltalán nem állapítható meg, hogy a bíróság feltárta volna a kérdéses dokumentumokban szereplő adatok lényegi elemeit, az ügy körülményeihez képest állapította volna meg a tartalmi vizsgálat milyenségét, szem előtt tartva a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok főszabály szerinti nyilvánosságát.

59. Egyértelműen megállapítható tehát, hogy a másodfokú bíróság még a kereseti kérelmet sem vizsgálta meg kellő alaposan és ezzel kapcsolatos értékeléséről (mivel ilyen nem volt) számot sem adott. Így sérült a tisztességes eljárás részét képező bírósághoz való fordulás joga, mivel a

kereseti kérelmet nem merítette ki a bíróság és az indokolási kötelezettségét sem teljesítette a bíróság.

60. A bizonyítási teher szabályozása – a fordított bizonyítás – az információszabadság kiemelt alkotmányos jelentőségére vezethető vissza, arra, hogy az információszabadság „az egyik nevesített kommunikációs alapjog, amelynek az alapjogok rendszerében a véleménynyilvánítási joggal való összefüggése miatt kitüntetett szerepe van” {13/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [33]}. Jelentősége pedig abban áll, hogy az adatigénylő pozícióját rendkívül erőssé teszi a perben. Következésképpen az a közérdekű adat kezelőjét terheli azzal, hogy a megtagadás megalapozottságát megfelelően alátámassza. A nyilvánosságkorlátozás feletti érdemi és hatékony bírói jogorvoslat lehetősége, amelynek ki kell terjednie a nyilvánosságkorlátozás indokoltságának tartalmi vizsgálatára, azt jelenti, hogy a bíróságnak arról kell döntenie, hogy az adatkezelő mennyiben tudta bizonyítani az adatkiadás megtagadásának a jogszerűségét. Így jelen ügyben ugyan a bizonyítás elmaradása okozta, hogy azt, hogy a Fővárosi Ítéltábla nem vizsgálhatta tartalmilag a megtagadás indokoltságának jogszerűségét. Ezen hiányosságok azonban nem értékelhetőek az adatkérő terhére és nem eredményezhették volna a kereseti kérelem elutasítását.

61. Az elsőfokú eljárásban a bíróság kifejezett felhívás ellenére az alperes elmulasztotta bemutatni és bizonyítani, hogy a kiadási kérelemmel érintett dokumentumoknak van-e olyan tartalma, ami személyes adat jellege miatt esetleg nem minősül sem közérdekű adatnak, sem közérdekből nyilvános adatnak. (lásd az elsőfokú ítélet [29] és [32] bekezdése). Ezen alperest terhelő bizonyítási kötelezettség teljesítésének hiányában kifejezetten önkényes a másodfokú bíróság által valamennyi kereseti kérelem, további tartalmi vizsgálat és indokolás nélküli elutasítása.

62. Az Ítéltábla részéről jelen ügynek a kereseti kérelem 4. pontjára is kiterjedő elbírálásának a mellőzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, ezen belül pedig a hatékony bírói jogvédelem követelményét, és azt az alkotmányos igényt, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben döntsön.

III. Kérelem

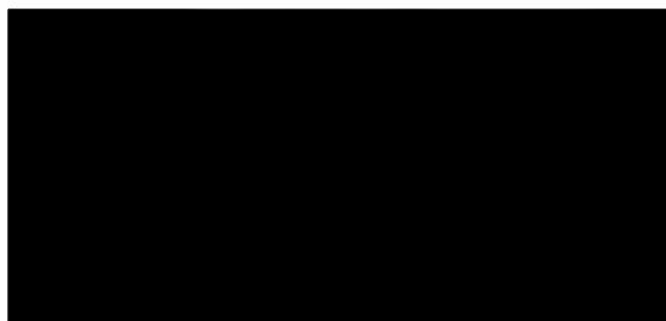
Összegezve a fentebb részletesen kifejtett indokaimat, a megtámadott ítélet sérti Magyarország Alaptörvényének a VI. cikk (3) bekezdését (közérdekű adatok megismeréséhez való jog), valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését (tisztesleges eljáráshoz való jog) 39. cikk (2) bekezdését (közpénzekre vonatkozó adatok nyilvánossága) és az előbbi alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben az Alaptörvény 28. cikkét (alkotmányos jogértelmezés követelményei).

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az előbbieken részletesen kifejtett indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.523/20022/6. számon hozott ítéletét, mint alaptörvény-ellenes bírói döntést semmisítse meg.

Kelt: Budapest, 2023. március 24.

Tisztelettel,

Az Indítványozó képviselőjében:

Karsai Dániel Ügyvédi Iroda

dr. Karsai Dániel András

ügyvéd